

«اما و اگر» های کتاب‌های خردسالان در ایران

اگر بخواهیم برای کتاب‌های خردسالان ویژگی‌هایی برشماریم، می‌توانیم به دو ویژگی مهم اشاره کنیم؛ نخست این که در این کتاب‌ها محوریت متن رنگ می‌بازد و تصویر و طراحی متفاوت در کتاب‌سازی، نقش مهمی ایفا می‌کند و دیگر این که اگر هم متنی وجود داشته باشد، به دلیل ناتوانی مخاطبان در خواندن آن، به واسطه‌ای نیاز هست که متن را برای مخاطب بخواند.

این ویژگی‌ها در روند انتشار کتاب‌های خردسالان، امکانات ویژه‌ای را طلب می‌کند که هزینه‌های تمام‌شده تولید کتاب را افزایش می‌دهد؛ زیرا تصویرسازی و طراحی متفاوت در کتاب‌سازی، نیاز به هزینه جدا دارد.

از سوی دیگر، کم‌توجهی عمومی والدین، مربیان و دیگر افراد مرتبط با بچه‌ها نسبت به مسایل فرهنگی خردسالان، اختصاص وقت ویژه‌ای را به خواندن کتاب برای خردسالان دشوار می‌کند.

در کنار این ویژگی‌ها و دشواری‌ها، نباید از این نکته غفلت کرد که پله اول عادت به کتاب‌خوانی، از همین گروه سنی شروع می‌شود و برای حل معضل پایین بودن میزان

کتاب‌خوانی در کشورمان، باید بر این دشواری‌ها فائق آییم.

از سوی دیگر، بررسی اجمالی کتاب‌هایی که برای خردسالان و گروه سنی پیش‌دبستانی منتشر می‌شود، نشان می‌دهد که در کشورمان از همه ظرفیت‌های کتاب‌های این گروه سنی استفاده نشده و هنوز انواع مختلف این کتاب‌ها برای خردسالان ما ناشناخته است.

این ویژگی‌ها که توأمان حامل اهمیت و دشواری‌های کتاب‌های خردسالان است، دست‌اندرکاران پژوهشنامه را بر آن داشت تا موضوع ویژه این شماره را به ادبیات خردسالان و پیش‌دبستانی اختصاص دهند.

در میزگرد این شماره، کارشناسان ویژگی‌ها و مسایل کتاب‌های خردسالان و پیش‌دبستانی و وضعیت این کتاب‌ها را در کشورمان مورد بررسی قرار داده‌اند.

دکتر سیمین بازرگان که مسئولیت تدوین

دوسال پرداخته شده است.

در دو مقاله غیر فارسی نیز که توسط زهره قایینی و بهاره بهداد ترجمه شده، کتاب‌های خردسالان و گروه سنی پیش‌دبستانی، از زاویه‌های دیگر مورد بررسی قرار گرفته است.

همچنین، در بخش پایان‌نامه‌ها پایان‌نامه‌ای با عنوان واکنش کودکان ۴ تا ۶ ساله نسبت به کتاب‌های تصویری، معرفی و در آن واکنش‌های ۷۲ کودک پیش‌دبستانی به پنج کتاب تصویری، ثبت و تحلیل شده است. امیدواریم مقاله‌های این شماره بتواند تصویری روشن از کتاب‌های ویژه خردسالان ارائه کند و سرآغازی برای بحث و بررسی بیشتر درباره این کتاب‌ها باشد.

دبیر تحریریه

برنامه چند بعدنگر را برای آموزش پیش‌دبستانی، دز یکی از زیرمجموعه‌های وزارت آموزش و پرورش بر عهده دارد، در مقاله «هنر و علم و عرصه‌های آن در آثار خاص کودک»، به تعامل هنر و علم و تأثیر این تعامل در آثار ویژه کودکان پرداخته است.

«نکاتی درباره خواندن با نوزادان و کتاب برای کودکان زیر دوسال» عنوان یکی دیگر از مقاله‌های این شماره است که زیر نظر مریم احمدی، در مؤسسه مادران امروز تهیه شده است. در این مقاله، ضمن برشمردن ضرورت‌ها و اهمیت‌های کتاب‌خوانی برای کودکان زیر دوسال، مراحل کتاب‌خوانی برای نوزادان توضیح داده شده و سپس به بحث درباره انواع کتاب‌های ویژه کودکان زیر